

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto V.

V Celovci 25. oktobra 1886.

Št. 20.

Dote, dedni deleži in užitki.

Kedar starši svoje otroke ženijo ali vdajajo, odločijo jim dote; — kedar izročajo gospodarstvo komu drugemu ali narejajo oporoko ali poslednjo voljo, izgovorijo dedne deleže; — kedar se zavoljo starosti ali bolehnosti podajo v pokoj, prihranijo si užitek ali avceh. Ravno ta trojica: dote, dedni deleži in užitek, tiščijo marsikterega kmeta v propad. Statistični izkazi namreč pričajo, da je na kmetijah vknjiženega dolga največ iz teh treh virov.

Od leta 1848 so liberaljci govorili in pisarili, kako neizrekljiva čast in sreča je kmete doletela, da so vsi postali svobodni in sami svoji gospodje; — da se jim v dobi „volksirthschaftlichen Aufschwunges“ bližajo zlati časi; — v resnici so nekaj let kmetije, žito, živina in drugi pridelki imeli visoko ceno. Marsikteremu kmetu je to patnošter zmedlo, — sirota je mislil, da ostane zmiram tako. Odločil je visoke dote, dedne deleže in užitke.

Ni še minulo 30—40 let, kar je nevesta, ki je imela 300—400 gld., slovela daleč in široko okoli. Neveste, ki imajo 1000—2000 gld. niso bile več tako redke v poslednjih letih, — zatorej so pa tudi kmetije zadolžene čez glavo in posestniki plačujejo visoke obresti. To je abotna baharija, ki je marsiktero hišo pripravila na boben in marsikteri zakon naredila nesrečnega, ker oče ni mogel ali ni hotel biti mož-beseda. — Zatorej očetje bodite pametni in odločujte primerne dote!

Še večje breme so pa dedni deleži. Po teh se nabira vsako leto več milijonov dolga na kmečkih posestvih.

Do leta 1868 smo imeli v Avstriji prav dobre, kmečkim potrebam primerne dedne postave. Po smrti je prevzel najstarejši sin celo posestvo po takej ceni, da je mogel dobro shajati. Za brate in sestre je posestnik moral skrbeti, dokler niso bili polnoletni; dedni delež so pa smeli tirjati le tedaj, ako jim je bilo to izgovorjeno. Ako pa oče ni naredil oporoke, skrbela je grajščina za to, da se je ravno tako zgodilo. Kmetije se niso razkosovale in zadolževale, ostale so cele in pri eneje rodbini.

Postava 27. junija 1868 je pa vse prenaradila.

Po tej postavi more oče res s svojim posestvom razpoložiti po svojej volji. Napraviti oporoko pa ostane očetu sitna, težavna reč: Vgrizne se v ta ali uni prst.

Ako oče izroči v oporoki enemu otroku svoje premoženje, mora drugim otrokom odločiti

tako visoke dedne deleže, da je novi posestnik navadno prisiljen, zadolžiti se.

Ako pa oče skrbi za posestnika in izgovori drugim otrokom majhne deleže, mrmrajo ti, in navstane med otroci jeza, sovraštvo in pravdanje.

Oče, ki nareja oporoko, je v hudej stiski.

Ako pa oče umrje brez oporoke, mora se celo premoženje med vse otroke razdeliti v enakih delih. Kaj se pa potem zgodi? Gosp. Belec razjasnuje to reč tako-le: „Recimo, da je posestvo 4000 gld. vredno in da so 4 otroci. Kako se razdelé? Mogoči so trije slučajji. Ako očé nobeden posestva prevzeti, proda se in vsak dobi 1000 gld., pa očetova hiša je zdaj za nje tuja in sami se morajo podati na tuje. Ako se pa otroci pogodé tako, da si razdelé med seboj travnike, njive, gojzde v enake dele, potem vsakemu nekaj ali pa še veliko menjka. Posestvo, ki je prej eneje družini zadostovalo, ne more zadostovati štirim. Treba je tudi trem družinam napraviti gospodarska poslopja in za to je treba posojila. Zategadel morajo priti v nekaj letih na boben. — Ako pa eden celo posestvo prevzame in trem bratom doto izplača, napravi 3000 gld. dolga, in kmalo boben zapoje“.

Rešenje za kmete je le v tem, da se spet vpeljejo stare dedne postave, da pa se prenaradijo v duhu, ki se prilega novej napravi „kmečkega doma“.

Ako oče umrje brez oporoke, dobi kmečki dom s primerno potrebščino eden izmed otrok, navadno najstarejši sin. Kar je pa še druge premične zapuščine: živine, žita, krme, hišne oprave, denarjev itd. . . . se med dediče razdeli v enakih delih ali pa se proda in skupljeni denar se potem razdeli v enakih delih.

Ako pa oče naredi oporoko, izroči kmečki dom s primerno potrebščino kateremu koli otroku; ravno tako more premično premoženje razdeliti med otroke po svojej volji. Tudi more določiti, koliko iz zemljiških dohodkov dobi ta ali uni otrok.

Take dotne postave bi bile kmečkim razmeram in potrebam primerne. Kmečki stan bi stal trdno in bi bil najboljša podlaga pravega konservatizma, in skalnata jez proti današnjim prekucuhom.

Nekaj besed je treba še tudi omeniti zastran užitka ali avceha. Res, da stari oče in stara mati zaslužita po vsej pravici, naj brez skrbi v miru in ljubezni pričakujeta tiste ure, ko jih Bog pokliče iz te solzne doline. Srečna tista hiša, kjer stari in mladi v ljubezni in prijaznosti živijo! Da se pa to zgodi, treba je, da starši svojih otrok ne

preobložijo, otroci pa vestno in radi dajejo, kar sta si oče in mati izgovorila za užitek. Velika pomoč in sreča bi bila za stare in mlade, ako bi se tudi naši kmetje, kakor delajo drugod, že poprej oskrbovali za stare dni. Imamo dosti takih denarnih naprav ali društev, pri katerih si človek more zagotoviti gotovo pomoč na stare dni. Recimo: Nek mlad, 20 let star človek je volje, zagotoviti si po 30 letih 500 gld. Pri denarnem zavodu, katerih je več, začne plačevati vsako leto 9 gld. 78 kr. ali vsako četrletje 2 gld. 49 kr. ali vsak mesec 44 kr. Ako to lepo zaporedoma plačuje, dobi po 30 letih naštetih 500 gld. Ako pa prej umrje, dobijo njegovi dediči uplačani denar z obrestmi ali vsaj nekaj nazaj. Po tem takem bi star človek nikomur ne prišel na žlico in bilo bi veliko menj jeze, poloma, pravn in greha med nami!

Konservativna stranka se je in se še bode poganjala, da se dedne postave preuredijo v tem duhu in smislu, kakor smo v tem članku razkazovali. Liberaljei pa bojo temu gotovo nasprotovali. Kako se bode obnašala Koroška „kmečka zveza“, ni še jasno.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Kdo bode Krški škof?) Tako se poprašuje ne samo po vsem Koroškem, ampak dalječ okoli po širokem svetu. Kdo se bode temu tudi čudil, ki pomisli, kako imenitna in težavna da je škofova služba posebno v naših razburjenih časih. Nemci in Slovenci, vsi katoličani si želimo, da bi nam Bog spet poslal moža, ki bode škofjo palico nosil na slavo in srečo katoliške cerkve, naše ljube Avstrije in drage nam Koroške dežele. Srčno bi bilo želeli, da bi tudi vsi katoličani — Nemci in Slovenci — v bratovski ljubezni in z zedinjenimi močmi molili in delali za to, da nam usmiljeni Bog in svitli cesar spet pošljeta za tako visoko in imenitno mesto sposobnega moža.

Obžalovati toraj moramo to, kako se obnašajo in kaj uganjajo časniki nemško-liberaljne stranke. Rajni škof so še na parah ležali, kar so imenovani časniki v telegramih in dopisih mahali in udrihali po takih možéh, kateri jim vse žive dni niso trohice storili kaj žalega. Nekaj dni poznej je časnik: „Freie Stimmen“ pisal: „Soll der Friede erhalten bleiben, so muss ein Deutscher an die Spitze des Bisthums von Gurk gesetzt werden,“ to je po naše: „Da se mir ohrani, mora kak Nemeč postati Krški škof“. Nas Slovencev je dobra tretjina, pohlevni in mirni smo, leseni pa vendar le nismo, da bi nas ne žalila in pekla taka predrzna beseda. Mi Slovenci protestujemo zoper to ovajo, da mi mir kalimo in da so le samo rajni škof Funder slovenske duhovnike — hujskače s svojo močno in oestro roko držali na uzdi in tako mir ohranili v deželi. Vse časnike: „Freie Stimmen“, „Deutsche Allg. Zeitung“, „Deutsche Zeitung“ in vse druge, ki so ali bojo kaj tacega pisali, imenujemo in razglašamo za nesramne lažnike in brezvestne obrekovalce, dokler nam vsaj enega slovenskega duhovnika ne imenujejo, kteremu so rajni škof zavoljo narodnostnega obnašanja dali kako žal besedico! Torej na den z imeni, in

posadite nas Slovence na klop lažnikov in rogoviležev pred celim svetom!

Dalje piše časnik „Freie Stimmen“: „Dies — wenn nämlich, nicht ein Deutscher Bischof von Gurk wird — kann auch die Stellung des Baron Schmidt unmöglich befestigen“, to je po naše: „To — ako ne pride Nemeč za Krškega škofa — tudi barona Schmidta gotovo ne bode utrdilo na sedanjem mestu“.

„Deutsche Allg. Zeitung“ piše 14. oktobra deželnemu predsedniku baronu Schmidtu dolgo odprto pismo, v katerem na koncu pravi: „Wenn uns — nämlich Deutschen — was das Geschick verhüten möge — der Kampf auferlegt wird, hegen wir die bestimmteste Zuversicht, dass wir bald als Sieger aus demselben hervorgehen werden“, to je po naše: „Ako se nam — namreč Nemeč, s tim, da ne dobimo škofa po naši volji — boj natveže, živimo najtršega zaupanja, da bode zmaga skorej naša!“ Ali taka pisarija ni nesramna in predrzna, to se ja pravi komu pištolo nastavljalati na prsi. Tudi še to grdo laž so imenovani časniki raztrobili po svetu, da so slovenski duhovniki že osnovali prošnjo na svitlega cesarja, jo razposlali po celej škofiji in silijo nemške duhovnike za podpise, da tako kakega Slovenca spravimo na škofji sedež. — Kar smo zgorej rekli o lažnikih in obrekovalcih, velja tudi vse zastran te zlegane novice.

Imamo dokaze v rokah, da je nek nemšk dekan to misel sprožil; ali je pa kaj storil, tega ne vemo.

Tako pisari očitno in javno, — Bog večni ve, kaj počenja skrivši za hrbotom — ravno tista stranka, ktere je drugekrate za škofa toliko mar, ko nam za lanski sneg, ktera za papeža, škofe in duhovnike kakor tudi za nauk, zakramente in obrede sv. katoliške cerkve ima le grde besede, osramotivne psovke, ostudno obrekovanje in zasmehovanje — ravno tista stranka napenja vse svoje žile, da dobi škofa svojega mišljenja in djanja. Bog varuj našo staroslavno škofijo in preljubo Avstrijo te strahovitne, da! največe nesreče!!

Mi Slovenci bomo srčno Boga prosili, mirno in zaupljivo pričakovali, da nam presvitli cesar pošljejo novega škofa. Veseli in hvaležni ga bomo sprejeli, ga spoštovali, ubogali in ljubili, naj si bode Nemeč ali Slovenec ali kake druge narodnosti. Prosimo in pričakujemo pa tudi, da bode zraven drugih za tako imenitno in težavno mesto potrebnih lastnosti in sposobnosti tudi zmožen našega slovenskega jezika.

Iz Celovške okolice. (Slovenski otroci niso angeljci.) V latinskih šolah se učijo odraščeni mladenči celih osem let latinščine, koliko je pa znajo? Govoriti noben ne zna, če gladko prestavljati znajo, je dobro. Jezik se mora vaditi v domačem govoru, da se ga kdo dobro nauči. Kako pa pri učencih naših slovenskih ljudskih šol? Otroci, ki še materinščine prav in gladko govoriti ne znajo, slišijo v šoli nekaj nemških besed, vadijo se tudi nemško črkati in sčasoma težavno brati. Koliko od take nemščine majhni, raztrešeni otroci, ki doma nemške besede ne slišijo, koliko le kaj ohranijo v svojej plitvej glavic? Ti prestopijo v viši razred, kjer po več šolah podučuje trd Nemeč. Ali more tak poduk

kaj donašati pridnega sadu? Sadu pri takem šolskem poduku pameten človek ne more pričakovati; kajti tudi naši slovenski otroci niso angeljci, tudi učitelji taki niso vsemogočni, da bi zamogli čudeže delati. Te misli so nas sprehajale, ko smo v Celovčanki brali, da v šoli Krive Vrbe ni potreba, da oba učitelja znata tudi slovenski. Kriva Vrba spada v faro Breza, kjer se v cerkvi božja beseda oznanjuje vselej samo slovenski; otroci so vsi Slovenci, otroke privandranih tujcev šteješ lahko na prstih ene roke: šolski nauk pa trdo nemški! Slovenski otroci niso angeljci.

Iz Kamena. (Knezoškof Funder.) Akoravno so bili rajni gospod trd Nemeč, vendar so nas Slovence prav radi imeli in bili nam na vse strani pravični. Radi so tudi dohajali med Slovence, menda se jim je slovenska vernost in pobožnost posebno dopadala. Birmovati so začeli v Žabnicah, končali pa v Kamenu — oboje na slovenskejši zemlji. Obžalovali so večkrat, in tudi pri nas, da ne znajo slovenski. Gosp. fajmoštra so zagotovili, da jim je jako žal, da ž njihovimi farmani ne morejo govoriti. Gosp. Šervicelj-nu, fajmoštru v Št. Kocjanu, so po končanej birmi glasno zaklicali: G. Š. žebrajte Vi molitve po slovensko, H. Š. bethen Sie slovenisch vor. Videlo se jim je na obličju in poznalo na glasu, da jih močno boli, da sami ne morejo žebirati slovensko. Res je žalostno in teži tudi vest, ako viši pastir in duhovni oče ne more sam govoriti s svojimi vernimi in od Boga izročeniimi ovčicami! Žalostno je pa tudi za verno ljudstvo. Dva Moholjčana sta bila volje s škofom nekaj posebnega govoriti, pa vrnila sta se in rekla: „Kaj bova hodiva gor, saj jih tako ne zastopiva“. Škofova služba je sicer visoka in častna, pa tudi težavna in odgovorna!

Iz Beljaške okolice. (Podružnica ssv. Cirila in Metoda.) Sprejmite veselo novico iz Beljaške okolice. V nedeljo 10. t. m. imeli smo pri svetem Lenartu pri sedmih studencih v Majričeveji gostilni ustanovni zbor nove podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Sklical je ta zbor gosp. Matija Wutti, izvrsten narodnjak in v vsakem obziru zanesljiv mož, kot pooblaščenec glavne družbe. Vdeležilo pa se je zbora nad 30 kmetov, trije gospodje duhovniki in nekoliko drugih gospodov. V kratkem, pa jedernatem govoru razodel je gosp. Wutti namen družbe ssv. Cirila in Metoda; rekel je, da ima družba na enej strani svoje zastave zapisano: „za sveto vero!“ na drugej strani pa: „za ljubi naš slovenski materni jezik!“ In ko je to dvojno geslo družbe sv. Cirila in Metoda razložil, povedal je, da se je že toliko udov oglasilo, da se podružnica te imenitne družbe lahko ustanovi; potem je povabil vse, ki še niso pristopili, naj pristopijo sami in še svoje znance podružnici pridobijo, kajti potegovati se moramo vsi za sveto vero in za besedo materno. Bog pa bode po priprošnji svetih bratov Cirila in Metoda, ki sta nam luč svete vere in ž njo tudi prave omike prižgala, blagoslovil ves naš trud.

Ker se je ravno isto nedeljo v cerkvi slovesno praznoval slavni god presvitlega cesarja, končal je jako primerno gospod Wutti s tem, da je pozval vse navzoče, naj ž njim vred zakličejo: „Živeli naš presvitli cesar Franc Jožef I.“ Kar se je z velikim navdušenjem zgodilo. Na predlog gospoda

Kršiča bili so potem sledeči gospodje voljeni v začasno načelnitvo: G. Matija Wutti, posestnik, predsednik. Č. g. Simon Stöckl, župnik, njegov namestnik. Č. g. Franjo Katnik, provizor, blagajnik. G. Janez Vuherer, posestnik, njegov namestnik. G. Ign. Mikula, posestnik, tajnik. Č. g. Sim. Incko, župnik, njegov namestnik. Po končanej volitvi prebrala so se pravila. Podružnica: „Beljak in okolica“ ima že sedaj 15 ustanovnikov; med njimi dve ustanovnici, okoli 30 letnikov in mnogo podpornikov in upati je, da se bode to število v kratkem še bolj pomnožilo. V to pomozi Bog!

Po končanem zborovanju ostali smo še nekaj časa skupaj in smo se prav po domače zabavali z milim slovenskim petjem.

Konečno naj bo izrečeno vsem, ki so se kolikor toliko trudili, da se ta podružnica ustanovi, posebno gospodu Wuttiju in pa vsem gospodom in kmetom, ki so od daleč prišli na ustanovni zbor, prisrčna zahvala. Živeli!

Iz Šent-Janža v rožni dolini. (Gosp. Valentinič.) Bral sem v Celovčanki, da g. nadučitelj in c. k. šolski nadzornik na Bistrici J. Valentinič na Prevalje pride. Imenovani gospod je sicer liberalen in nemško navdušen, vendar tudi Slovencem nikar ni celo nasproten. Vsi, kateri so ž njim občevali, morajo mi potrditi, da je gosp. Valentinič skoz in skoz izvrsten in rojen učitelj; na vse strani sposoben v šolskih zadevah, vrh tega spreten vodja v glasoviru, petji in sadjoreji. Zato ga zelo priporočamo vsej Prevaljskeji okolici.

Iz Št. Jakoba v Rožu. (Križi s ciganijo, pevske vaje.) Cigani so na deželi velika nadloga. Njih ženske hodijo po hišah in beračijo z največo nesramnostjo za vsakovrstne reči. Kjerkoli le zamorejo, zagrabiijo tudi kar jim pod roko pride, posebno so v nevarnosti pred njimi sadje, kuretina itd., cigan pa v bližavi lenobo pase. V časih kupčuje, posebno rad s konjarijo in slepari ljudi na vsakovrstni način. Pred kratkim je ponujala na prodaj cela ciganska truma mršavega konja, ktereja je nek blizo Beljaka kupila za 40 gl., prodala v Podravju (dolnja rožna dolina) za 60 gl. in zopet za 30 gl. nazaj kupila, ker ga kmet rabiti ni mogel. V kratkem lep dobiček! Res se je še našel eden naših kmetov in je bil volje konja kupiti; pri tej kupčiji pa so se sprli in cigani so enega naših po obličju malo opraskali. Poškodovani gre tožit in dva cigana sta bila obsojena na nekaj dni zavora. Med tim se je ostala truma na vse strani razšla in konja pustila občini, da ga oskrbuje, dokler obsojenca svoje kazni ne prestaneta. Občina oznani vse to okrajnemu glavarstvu v Beljak. Po prestanej kazni prideta cigana k občini nazaj, ki ju vtakne do odloka okrajnega glavarstva v občinski zapor. Ptička pa sta se znala po zvijači oprostiti in sta pobegnili, da jima ni sledü. Občina mora sedaj plačati za nju stroške v zaporu in še zmirom oskrbovati konja. Župan je vsak den v velikem strahu, da bi begunca ne prišla in konja odpeljala brez plačila prizadejanih stroškov, ga mora zmirom pod ključavnico imeti in čez noč na varen kraj devati ali pa posebnega strežnika najeti in plačevati. Ali to niso sitnosti in križi?

Naše požarne brambe pevci, 54 po številu, se prav marljivo učijo pri glasoviru in s pomočjo

gosli, petja in se že marsiktere lepe, domače slovenske pesmi naučili. Prav hvaležni bi bili, če bi jim poslal kak domoljub nekaj slovenskih kvartetov. Morebiti se najde kak dobrotnik in ljubitelj slovenskega petja v Ljubljani ali drugod ter jim pošlje zaželjenih slovenskih kvartetov!

Iz Medgorij. (Nesreča. Liberalna prismojenost.) Naš občinski sluga si je nedavno izposodil mladega konja pri Plažiču. Pa voz se preobrne in on je prišel pod njega. Menda je precej poškodovan. Kmalo bi bil splašeni konj povozil še štiri otroke, ki so si tam blizo igrali, pa so ga vender prej ustavili. — Naši liberaljni posili-nemci še zmirom ne dajo pokoja. Eden med njimi menda nema drugega veselja, ko da grdi in obira naš časnik „Mir“. Nedavno po procesiji za sveto leto, ko smo bili v nekež krčmi, se je z nekim krojačem zavolj „Mira“ v prepir spustil in kvasil tako neumne, da smo od smeha skorej popokali. Če modrejši ne pridejo, taki nas že ne bojo prekrstili. Tudi z D. Marijo, ki se je na Radišah prikazala, je vganjal svoje norčije. Mi pa pravimo, le počakajmo, kaj opravi sodnija, saj imajo neko žensko iz Plibrka menda v Celovcu zaprto in kličejo z Radiš vsak den nove priče v Celovec. Ljudje imajo res veliko situost; videli bomo, kaj pride na dan!

Iz Kotičan. (Še nekaj o zadnjem požaru.) Malo je bilo po časnikih brati, kako se je pri zadnjem požaru skazal gosp. Vran. Povsod je bil zraven, kjer je bila največa nevarnost, in ljubljanski kaznenci so polni hvale za njega. Kajti on jih je vodil od plamena do plamena. Posebno pa je hvale vreden zato, ker je trem kaznencem rešil življenje.

Bili so namreč zaprti, in v prvem strahu nobeden ni vedel, kje so ključi, da bi jih rešil. Gospod Vran jo je pa kar po bližnici vdaril črez ograjo, prosti kaznenci pa za njim, in tako so rešili une tri. Tudi gosp. inženir se je veliko potrudil pri požaru. Ta dva gospoda zaslužita, da bi dobila križec na prsi, ko bi g. okrajni glavar vedel, kaj sta storila za Kočane.

Iz Diekš. (Olepšana cerkev. Letina.) Naša farna cerkev je zdaj vsa prenovljena in olepšana, da je na daleč okoli ni take. Slikarji in zlatarji so končali svoje delo in želi mnogo hvale pa tudi zaslužili lep denar. Očitno hvalo izrekamo vsem onim, ki so kaj pripomogli, da se je cerkev tako olepšala v čest Božjo. Posebno se zahvalimo našemu ljubljenu gosp. župniku A. Brežanu. Oni in cerkvena ključarja so imeli dosti truda in skrbi, prej da je bilo vse delo gotovo. — Letina se je še precej dobro ponesla; zrnja in krme bo zadosti, pa tudi sadja ne bo menjkalo. Nadejamo se še precej dobrega mošta.

Iz Slov. Plajbrga. (Posojilnica; — sv. misijon.) Srčno nas je veselilo, ko smo v „Miru“ brali, kako lepo in možko napreduje in dela posojilnica v Šent-Jakobu pri Rožeci. Marsikteri posestnik bi bil v sedanjih trdih časih gotovo že padel oderuhom v roke in prišel s svojo ubogo družino na kant. Pri posojilnici je dobil potrebne pomoči in ni mu bilo treba pobrati šila in kopita pa iti s trebuhom za kruhom po tujem svetu. Marsikdo bi bil svoje težko zaslužene krajcarje zagnal po grlu ali obesil na cunje, — pa

slišal je praviti od posojilnice, nosil je svoje groše tje in že ima nekaj prihranjenega za svoje stare dni. Tudi naša posojilnica, akoravno še le čisto mlada, dela in napreduje ter bode gotovo sčasoma velika sreča in dobrota celej okolici. Veliki posestniki, posebno fužinarji kupujejo gojzde in šrote, njive in travnike, tudi cele kmetije; posojilnica misli pomagati, da naš svet ne pride tujcem bogatinom v roke. Zatorej Slovenci podpirajte nas, to bode nam vsem čest in sreča! — Gosp. fajmošter Einšpieler so nam napravili duhovno veselje, kakoršnega še nismo doživeli. Oni in njih brat o. Oto, frančiškan v Gorici, sta obhajala z nami sv. misijon. Imeli so otroci in vsi stanovi poseben poduk, po dve pridigi na den, in scer tri dni v Plajbrzi, tri dni pa v Brodeh, na roženkransko nedeljo je bil konec te prelepe svečanosti v Plajbrzi za obe fari vkup. K božjej mizi so pristopili skorej vsi. Srčno smo hvaležni vsi. Oče nebeški naj obema gospodoma obilno povrne ves njeni trud in milostljivo blagoslovi njune svete nauke, naj prav obilen sad obrodijo za ta in uni svet!

Iz Grabštanja. (Nesreča.) V Sepci je ob 1/25. zjutraj navstal ogenj. Nikdo ne ve, kako? — Govori se, da je zasmodila hudobna roka. Pogorele so 4 kajže z vsem, kar je bilo notre. Ker je z njiv in travnikov skorej že vse spravljeno v skednje, je škoda tim več. Od vseh štirih kajž bo se menda le ena sama spet postavila; une ostanejo pušče in zemljišča se bojo razprodala na kose.

Iz Borovelj. (Ne obrekujte!) Po Borovljah je veliko iskanja po tistem človeku, ki je strelil na g. Wernerja. Do zdaj pa še nemajo nobenega sledu. V srce pa nas peče, kar so pisali nemško-liberaljni časniki, namreč, da je to storil gotovo kak slovenski fanatik. Slovenskih fanatikov v Borovljah nemamo, prej bi se našel kak nemško-liberaljni! Gosp. Wernerju smo res nasprotovali pri zadnjih občinskih volitvah in smo tudi zmagali v tretjem razredu, to pa zavolj tega, ker nočemo, da bi tujec in luteranec postal Borovski župan. Tako deleč se pa ne spozabimo, da bi streljali na naše politične nasprotnike. Čudno pa se nam zdi, kako je neki graška „Tagespost“ že črez tri dni mogla vedeti, da je strelil „slovenski delavec“. Če ona ve, da je bil delavec, potem bo vedela tudi njegovo ime; zakaj ga ne pove? Kako lahko bi zaslužila tistih 400 gld., ki so razpisani na zlodejca! To pa ni stalo v časnikih, da so pred nedolгим časom neznani lumpi iztrgali železne gavnice pri ravno tistem oknu, odkoder je zdaj strel prišel, da so ulomili v g. Wernerjevo pisno mizo in se lotili tudi Wertheimorce pa jej niso bili kos. Mi ne vemo, ali je tistih eden tudi zdaj streljal; le toliko rečemo: nas slovenske delavce pustite pri miru in nikar nas ne obrekujte! Ali pa stopite na den z dokazi!

Več slovenskih puškarjev.

Iz Beljaka. (Imenitna pravda za delavce.) Nad Beljakom ravnajo Dravo. Delo sta prevzela gospoda Franke in Klemenčič. Pa kakor drugi podjetniki skušala sta tudi ta dva še pri tistih krajcarjih nekaj zaslužiti, ki sta jih delavcem izplačevala. Namesto denarja dobivali so delavci papirnate marke, za ktere so v kantinah ali barakah dobivali jesti, piti in kar je treba takemu človeku. V teh kantinah pa je bilo vse bolj

drago, kakor pri drugih trgovcih. To je v nekem dunajskem časniku popisal g. Plazotta, trgovec v Paternijonu. Ko Franke in Klemenčič to zvesta, brž sta ga tožila. Nedavno je bila obravnava na Dunaji. Gosp. Plazotta je najel dr. Pattaja, da ga je zagovarjal. Tudi sam je šel k pravdi na Dunaj. Slavni dohtar je res tako jasno dokazal, kako je tako ravnanje protipostavno in krivično, da so porotniki g. Plazotto enoglasno spoznali nekrivega. Še Dunajčanom se je dopadlo, da je zmagal g. Plazotta. Delavni ljudje pa naj si to zapomnijo in naj vejo, da imajo pravico do gotove plače, in da jih gospod ne more siliti, da bi jed in pijačo pri njem kupovali.

Izpod Uršelske gore. (Sad nemških šol med Slovenci.) Kakšen sad rodijo nemške šole pri slovenskih otrocih, naj priča sledeče pismo, ki ga je pisala šolarica tretjega razreda v nekeji trdo slovenske občini:

„Zbel Maria. Ješ brimem sa, bere smoje diešno rofo, in uam biščem en bar biefede in uam uueščem enbar biefedie sa uiefieuu nouoleto dabibilijdraui in uiefeli in ugnabi boščji uam uueščem ujim fšub oščji in Materie in tudi Pefiji fšijjotu. Sei uas ba boščdrauim ljubi moji gotiza fšchrefchriebre in doliene po friebre fier tietščke bojo podo linzeš fier Hofščze zueto Moje Serze ba under koj smivrom da bo smivrom uifšle fadar spomenem na mojo Gotiezo dajo fšhe under smivrom Sdraui in uiefeli dafobli under fšdraui uiefeli fšstaremu leto Sei je fšchualimu sa to stareto fšaj ga brofimo dabi nam under buš dau ano uiefieuo leto bo fiebno ba mišlim na mojo lubo gotizo dabi under bili fšdraui in uiefeli temu nouemu leto fšaj ba brofjim danifšfš faj mi fšamerte fščfš fšem faj fšvelt biefala itd.“

Sam Bog se usmili čez tako pisavo in naše šole po Koroškem.

Iz Rožne doline. (Ruski Nemci in Koroški Slovenci.) Na večernej strani ima Rusija nekaj dežel, v katerih stanujejo Nemci. Pogostoma se bere po nemških časnikih, kako strašansko Rusi stiskajo Nemce, da bi jih radi cele in kosmate pohrustali. Najboljši dokaz temu so šole; zato raj podam nekaj števil, ki pričajo, kako se Nemcem na Ruskem godi.

Na Ruskem imajo dvojno vrsto ljudskih šol: ljudske šole za mesta — mestne šole, ljudske šole na kmetih — kmečke šole.

Leta 1883 je mestnih šol bilo 183; med temi jih je bilo 182 nemških, 1 sama ruska. — Kmečkih šol je bilo 536; med temi 535 nemških, 1 sama ruska.

Na Koroškem je 344 ljudskih šol; izmed teh jih je 249 nemških, 95 slovensko-nemških, ali prav za prav nemških, slovenske ljudske šole pa ni na Koroškem nobene! Slovencev je na Koroškem 120 do 130 tisoč, torej dobra tretjina!

Tudi zastran srednjih šol so Nemci na Ruskem dobro oskrbljeni. Leta 1883 so imeli 16 licej, 7 viših ženskih šol, 17 realk in 6 elementark. V te šole je hodilo učencev in učenk 4679; izmed teh se jih je podučevalo 4629 v maternem nemškem jeziku, le za 50 je bil podučni jezik tuj, ruski.

Na Koroškem se v srednjih šolah nemški uči, kdor hoče, in to le par bornih ur na teden, tudi slovenski.

Veronauk ali krščanski nauk se na Ruskem

po vseh teh imenovanih nemških šolah uči v maternem, torej nemškem jeziku.

Na Koroškem je 97 katehetov s svojim škofom l. 1879 prosilo, naj bi se v slovenskih ljudskih šolah otroci vsaj toliko slovenščine naučili, da bi zamogli slovenski katekizem brati. Pa njih prošnja ni bila uslišana!

Tem številkam ni treba pristaviti besedice: številke same kričijo!

Iz Borovelj. (Hudodelstvo; nove puške; Žihpoljski nemčurji.) Resnica je, kar je „Mir“ že omenil, da je nekdo zvečer skozi okno strelil na fužinskega vodjo gosp. Werner-ja. Hudobnež mu je bil nameril v glavo, pa krogla je na robu črepine zdrknila v stran, tako da je gospod spet zdrav. Hitro so prusjači in njih časniki zagnali krik, da je to storil nek slovenski fanatikar in panslavist. Slovenski delavci — katerih je blizo 300 — so prisilili znano „Tagespošto“ in druge, naj to prekličejo. Res, da je gosp. Werner prusjak in Nemeec od pete do glave, in da pri šoli in volitvah ne samo v Borovljah, ampak po celem okolici dela domačinom nasproti, — pa vendar tako dalje se gotovo nobeden Slovenec ne bo spozabil, da bi ga hotel zavoljo narodnostnih zadev umoriti. Bog daj, da hudodelca skorej zagrabijo! — Naša vojna dobi nove puške repetirke; puške bojo stale 35—40 milijonov gld.! „Kärntner Volksblatt“ je pisal, da naj bi od tega denarja le tudi mi kaj zaslužili! Potrebni smo. — Nemško nedeljo — Marijinega imena — bil sem tudi na Žihpoljah in videl novopopravljeni turn, na katerem se res svetijo slovenske barve. Pa kaj sem slišal praviti? Iz same jeze bojo menda Žihpoljski nemškutarji svoje hiše pomazali z nemškimi barvami: zidovje bo črno, vogli rudeči, vrata pa rumena; oj, oj to bode se čudno lepo podalo! Nemško-liberalci se bojo od vseh krajev vozili gledat in občudovat to nemškutarsko novotarijo. Tudi romarji bojo od vseh krajev le prirojili!

Iz Podkorena. (Žegnanje.) Kakor druge, obhaja tudi naša podružnica vsako leto svoje cerkveno žegnanje ali somanji den. Lani je bilo kaj žalostno, ker smo imeli tistokrat hudo povodenj. Letos pa je bila lepa jesen, zraven pa še sveto leto; zato smo rekli, da žegnanja ne bomo praznovali s hrupom in plesom, ampak z molitvijo, kar se pobožnim Korencem še najbolj dopade. Pa neki privandran mož, ki je celo cerkveni ključar, napravil je vender godbo in ples. Da se pri takih priložnostih največ mladine pohujša, to je znano. Zato se pametnim možem in ženam ni nič prikupil s tistim rajem.

Iz Žirov. (Povodenj.) Dne 23. sept. je pri nas že po dnevu močno deževalo, na večer pa se je oblak vtrgal, da je do devetih lilo kakor iz škafa. Voda je strašno narastla in pobrala od nas do Loke pet mostov ter poškodovala mnogo mlinov in žag. Vdrli so se usadi in napravili veliko škode. Tak usad je celo drevo seboj nesel v dolino, kjer še zdaj stoji. Hiše so poškodovane pri Žaklju in pri Bačnerju. Nekemu mlinarju je odneslo svinjak tri četrt ure deleč, prešiče so pa še žive našli v njem. Škode je na tisoče, in žalostno je videti, kamur človek pogleda.

Iz spodnje Idrije. (Huda ura. — Čebele.) Lani na jesen smo imeli veliko silo z vodo, letos

pa spet 23. sept. so se oblaki vtrgali, in kar hitro je bilo vse v vodi. V Idriji pred hišo gosp. Makoviča je padel 29 leten rudar v grapo; ni si mogel več pomagati, neslo ga je v Idrico, drugi dan so pa mrtvega našli. Druzega 28 letnega rudarja je pa odneslo pri Križici. Našli so ga še le tretji dan. Plazovi so se trgali s hribov in posipali ceste. Zgodilo se je še več drugih nesreč pri hišah in na polji. Škode je veliko.

Naši čebelarji so se letos opekli. Peljali so čebele na Kras na pašo, pa tam je bila suša, in čebele so malo nabrale. Doma bi bile morda boljše opravile.

Iz Pake na Štajerskem. (Letina.) Letos je Paka lepa; vse je polno upanja, žito in sadje je dobro obrodilo. Največ se pa zanašamo na vinske gorice. Letošnja kapljica bo še boljše od lanske. S hmelom je pa slaba. V prvih letih se je dobro prodal, zdaj pa zmirom slabše. Nemara ga bomo čisto popustili. Vender smemo Bogu hvaležni biti, saj slišimo, da po drugih krajih imajo veliko slabjšo letino. Lep privržek nam je dalo tudi sadje. Iz začetka so se kupci kar trgali za sadje, posebno za žlahtno. Prav je tedaj, da smo tukaj ustanovili sadjerejsko društvo, ki bo skrbelo za žlahtne sorte. Hoteli smo napraviti tudi sadno razstavo, pa zbolel nam je gosp. društveni načelnik. Škoda, da njegov namestnik ni tako vnet za to reč; če kdo kako službo prevzame, naj jo tudi marljivo spolnuje!

Kaj dela politika.

Kar se zdaj govori in sklepa v državnem zboru, ni posebno imenitno za kmečki stan. Poseben odsek pa ima v pretresu postavo o „kmečkih domovih“, ki pride menda po novem letu na vrsto. Državni poslanci se zdaj razidejo, potem bojo zborovale delegacije v Pešti, in potem se skličejo deželni zbori. — Na Dunaji so zasledili zaroto anarhistov. Mnogo so jih zaprli.

Bolgari hočejo biti sami svoji in izvolili so v svoje „sobranje“ ali državni zbor večidel take poslance, ki nočejo, da bi bila Bolgarija Rusom podložna. Ruskemu cesarju pa to mrzi, ker so le Rusi rešili Bolgare izpod turškega jarma. Nekteri mislijo, da bojo še Rusi na Bolgarsko marširali in deželo vzeli v svojo oblast. Kaj tacega se pa ne zgodi tako hitro, ker se tudi drugi cesarji vmes mešajo. Enkrat bo pa že prišlo do poloma. — Z Rumunci je bila naša vlada v prepiru zavoljo coljnine ali mejnine. Zdaj so se pa Rumunci te vojske naveličali in se hočejo z nami pobotati. — Časniki pišejo, da Grki oborožujejo svojo vojsko. Ti so že od nekdanj vajeni, da rožljajo z orožjem; kedar je pa čas vdariti, jih pa ni nikjer. Pri zadnji vojski zoper Turke so pustili Slovane na cedilu, sreča, da jih Slovani niso potrebovali!

Gospodarske stvari.

Sadjerejcem.

Slovenci imamo premalo sadja za domačo potrebo, veliko premalo pa za kupčijo. Znano je,

da še to mrvo, kar imamo dobrih jabelk in hrušek, spravljati in za trg pripraviti ne znamo. Vsaki dan imamo priliko videti sadje na trgu, pa kakšno je! Vse je razbito, da ga je grdo videti. Takega sadja, če je samo na sebi po dobroti še tako vabljivo, nihče rad ne kupi; prvič je grdo in gablivo; drugič pa ga ne more nihče več kupiti, kakor toliko, kolikor ga misli hitro pojesti, ker ne stoji.

Ali ni to škoda za prodajalca? Koliko bi kmet za svoje sadje lahko več skupil, če bi bilo lepo, zdravo. Če pa vprašam, zakaj sadja ne obirate, dobim odgovor, da ga ni mogoče obrati; kdo bi po vejah lezel. Glejte, v tem so Gorenjci in Notranjci pred nami. Ti znajo sadje obirati, brez da bi bili v nevarnosti z drevesa pasti ali drevo polomiti. Zakaj bi se tudi vi ne naučili? Letos nam je Bog dal zopet mnogo sadja; misliti moramo za časa, kako bi ga najbolj prodali.

Žlahtnih hrušek in jabelk ne smete trestiti; to je sadjereja nevedno. Drugod menda le še medvedje hruške tako tresejo. Kar se sadja z roko obrati ne da, naj se obere z oberavnikom, kterege si vsaki sam lahko naredi. Naredi majhen loparček, ki naj bo tako velik, da lahko najdebelti jabelko na njem leži. Ta loparček izvrtaj, ter napravi za en pedenj visok košček, kterege zdolej do dve tretjini višočine zapleti, zgoraj pa pusti rebriča prosta, ne zapletena. Ta košek pritrdi na drog, s katerim lahko sediš na varni veji, s koškom pa obraš lepa jabelka, kakor ti drago. Se ve, da moraš imeti poleg sebe na konopci privezano locanjo, v katero sadje polagaš ter jo, kedar je polna, polagoma dol izpustiš. Človek, ki je pod drevesom, naj pa sadje v posodo, v kateri se ima domu spraviti, ne stresa, ampak vlaga, da ga ne obtolče. Tudi doma ga ne smeš kar na kup stresti, ampak varno ga zloži na polico, po kateri poprej slame položiš, ali pa stolčenega oglja, katero sadje gnjilobe varuje, potreseš. Na prvo vrsto sadja deni zopet slame, da se sadje ne tišči in ne uname. Tako se ti bo sadje, če je dobrega plemena, dolgo obdržalo.

Košeku pa lahko tudi dno izvotliš tako, da lahko jabelko pade v malo vrečico, katero na zdolno stran košeka pritrdiš. Tak košek ima to prednost, da se sad ne more stresti, če se ti tudi košek nagne, kar se rado zgodi.

Slovenci, delajte s sadjem bolj umno in videli boste, da se vam bo trud izplačal. Sadje v kleti enako krompirju na kup zmetati, da ga lahko otroci razkopavajo in ognusijo, to ne gre. Sadje dobi po zemlji slab duh in hitro gnjije, ker ga preveč eden nad drugim leži. Spodobi se pa tudi, da imate do kupovalcev, katerim sadje na trg prinesete, vsaj toliko obzira, da ne prinesete blatnega in kakor sem že rekel, vsega raztolčenega sadja na prodaj. S tako malomarnostjo škodujete pač le sami sebi.

„Dol. Nov.“

Za poduk in kratek čas.

Lurški romarji.

(Dalje.)

Zdaj naj pa še povemo, kako se je začela Lurška Božja pot.

Lurd je starodavno mesto in leži v prelepi dolini južnega Francoskega, na severni strani Pi-renej, ki ločijo Francijo od Španske. Ondašnji prebivalci so bili od nekdaj prav bogoslužni in pošteni. Radi so častili nebeško kraljico Marijo. To mesto torej, ki šteje 4000 prebivalcev, je postalo današnje dni slavno po vsem katoliškem svetu; tu sem zahaja zdaj leto za letom blizo pol milijona romarjev. Bilo je 11. februarja l. 1858, ko se poda ob poludne troje otrok iz mesta, da si nabere dračja v bližjem gozdu. Med njimi je bila: Bernardeta Soubirous. Pridejo do votline, ki se imenuje Massabielle, kamor so se ljudje ob hudi uri hodili vedrit. Ta votlina — pod visoko skalo je na zahodni strani mesta in od mesta skoraj četrt ure oddaljena. Sto korakov pred votlino teče reka Gave; pred pečino pa (in med reko) majhen potok, ki mu je voda večkrat usahnila, da je bilo mogoče stopiti od Gavenega obrežja v votlino. Spod te votline toraj vzdigne Bernardeta svojo glavo na kvišku, in prečudna prikazen, nezaslišan prizor, ki se razodene njenim očem! Bernardeta zagleda v zgornji votlini, 3 sežnje visoko nad zemljo, nepopisljivo zalo gospo, nad katero se je razlila nebeška svetloba. Dolga, snežno-bela obleka je pokrivala njeno deviško teló — do nog, ktere so se dotikale vrtničnega grmovja. Ledje njej je bilo ovito z višnjevim do tal segajočim pasom. Njeno glavo je zagrinjal bel pajčolan, zakrival njen vrat in rame ter segal zadej blizo do zemlje. Prikazen je držala v pobožno sklenjenih rokah molek (rožni venec); njegove bele jagode so bile napeljane na zlato verižico. Ustnice se niso gibale; kraljeva devica je molčala. Ko Bernardeta to nebeško prikazen zagleda, zgrudi se na svoja kolena in ni imela niti toliko moči, da bi se prekrizala. Toda nebeška miloba Devica jo okreпча; deklica vzame v rokice svoj rožni venec ter ga začne moliti; oči pa je imela vedno vprte v nadzemsko podobo. Ko Bernardeta rožni venec zmoli in besede zgovori: „Čast Bogu Očetu, Sinu in sv. Duhu“, zgine veličastna Devica.

(Konec pride.)

Smešničar.

Deklica: Kaj ne mati, ako se človek sramuje, zarudi v obraz.

Mati: Ja, otroče!

Deklica: Zakaj se neki naš stric vedno samo v nos sramujejo?

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Njeg. ces. visokost nadvojvoda Oton pride s svojo visoko gospo v Celovec bojda 8. novembra. — Obrtni nadzornik za Koroško in Tiroljsko na mesto umrlega g. Rosthorna je postal g. ces. svetovalec Ernst Leonhard. — Za svojega deželnega poslanca na mesto umrlega dr. Taurerja so si gorenji Korošci izvolili liberalca Supersberga. Nemški konservativci in njih časnik „Kärntner Volksblatt“ so molčali ko miš; žalostno! — Nedavno so v Celovcu prijeli 12letnega dečka, ker je po hišah kradel.

Doma je iz Paternijona. — V Trebovljah (Treffling) pri Spitalu se je obesil 57 letni krojač Kofer. Žganje mu je zmešalo pamet. — V Gorici pri nemškem Št. Vidu so našli v gojzdu človeka na drevesu obešenega. Imel je lepo obleko, zlato uro in 60 gld. denarja — Letos se je na Koroškem za 22.377 gld. več tobaka prodalo, ko lani. — Skala je zmečkala nekega delavca v vesi Gumern nad Beljakom. — Dravske stavbe pod Svečanami že trikrat prenarejajo, zdaj je pa menda še navstala pravda.

Na Kranjskem. Pri Ilirski Bistrici se klajto volkovi in delajo veliko škode med drobnico. — Na Igu pri Ljubljani prikazala se je kolera. Veliko ljudi pa še ni zbolelo. — Dolenjsko vino bo menda letos prav dobro. — V Novem mestu so ustanovili družbo katoliških pomočnikov. — Novo cerkev so posvečevali v Kamanju pri Metliki.

Na Štajerskem. V Slovenji Gradec se je iz Ljubljane priselil g. dr. Hrašovec, rojen Korošec. Tamošnji rodoljubi ga bojo veseli, ker je zvest Slovenec. Ta gospod je naprošen, da se bo pravdal za slovenske šole. — Pri občinskih volitvah na spodnjem Štajerskem so na več krajih zmagali Slovenci, kjer je bilo prej vse v nemško-liberalnih rokah. — Za deželnega poslanca hočejo Ptujski Slovenci izvoliti g. dr. Jurtelo.

Na Primorskem. V Trstu nabirajo za spomenik, ki ga hočejo postaviti pokojnemu Ivanu Dolinarju, uredniku „Jurja s pušo“. — Za kolero še mirom ljudje mrjejo po Trstu in okolici.

Druge avstrijske dežele. Za spomenik, ki se bo postavil pokojnemu generalu Radeckemu, nabranih je že 195.000 gld. — Zlato mešo so te dni peli mil. g. Olomuški nadškof in kardinal grof Fürstenberg. — Zagrebški bogati Jud M. Stern je po koleri prizadetim Primorcem podaril 3 hektolitre vina. Ko je pa vino došlo, niso ga hoteli piti, ker je bila sama zavrelca. Tedaj še bolnikom ni privoščil zdrave pijače! Po Slovenskem proda ta Stern veliko vina.

Drobtince. Koliko ima Jeruzalem prebivalcev? Baje jih bode v okroglem številu 35.000, nekteri tudi jih hočejo imeti 40.000 ali pa še več, pa to je najbrž pretirano. — Leta 1847 jih je bilo kakor je preračunal Pruski konzul, dr. Schulz 17.000; leta 1851 so jih našteali 23.324, namreč 12.256 mohamedanov, 7488 kristjanov in 3580 židov. Leta 1858 pravijo, da jih je bilo 40.000 „Warte des Tempels“ v številu 28. objavlja, kakor pravi po natančnih preiskavah, da se židje nenavadno množé, mohamedani pa propadajo. Židov je na 20.000, mohamedanov pa le 5.600. Med kristjani je največ Grkov 4.600, potem Rimokatolikov 2.100, potem protestantov (po večem Nemci in Angleži) 850, Armencev 450. Nekaj je tudi Koptov, Abesincev, Sircev in združenih katolikov. Zanimivo je pred vsem, da se število židov tako hitro množi.

* Vtopljená ladija. Brig „Ada White“, se je potopila na potu iz Rio Janeiro v New-Jork. To se je zgodilo prav na poseben način. Ladija je imela 12.000 vreč kave. Ne daleč od Jamajke vzdigne se vihar od severo-zapada in grozovito so valovi pluskali na ladijo. Nekaj vode je prišlo med kavo, ta se je napela in zgornje vreče so popokale.

To še ni, Bog zna kaj, a kavina zrna so zamašila tiskalnice. Mornarji niso mogli vode izbrizgati. Ko se je napojila vsa kava, vzdignila se je kakor kvas. Minulo je nekaj ur in ladija se je razpočila. Ni bilo mogoče ladije rešiti in mornarji so zapustili ladijo pri Cap Hatteras (Karolina).

Loterijske srečke od 16. oktobra.

Gradec	74	7	71	4	31
Dunaj	18	88	77	24	13

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hekto-litre		Ime blaga	na kilo	
	gld.	kr.	gld.	kr.		gld.	kr.
pšenica	5	30	6	70	goveje meso	—	58
rž	4	—	5	—	telečje meso	—	60
ječmen	4	—	4	50	svinjsko meso	—	62
oves	2	30	2	90	kostrunovo	—	44
hejda	3	30	4	70	maslo	—	95
turšica	4	10	5	20	puter	—	85
pšeno	7	—	8	70	prekajen špeh	—	80
proso	—	—	—	—	frišen špeh	—	70
grah	5	20	6	—	mast	—	70
leča	—	—	—	—	100 kil sena	3	50
fižol	5	40	7	50	100 kil slame	3	—
krompir	—	80	1	30	100 kil deteljnega semena	—	—

Oglasila.

A. Prosen, trgovec s tržaškim blagom v Celovcu, kosarske ulice nasproti „zvonarju“, priporoča svojo veliko, čisto frišno zalogo kofeta vsake sorte, rajža, moke, masti, špeha, olja, petroleja, pravih Olomuških kvargeljnov, salame, suhega mesa, Ementalskega in Grojanskega sira in takih stvari. Ima tudi eterična olja in esence. Muštri in ceniki se pošiljajo zastonj.

Tereza Prodingar, posestnica najstarejše svečarne v Celovcu (kosarske ulice), priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih pravih vošččenih sveč, svečenih svitkov itd. Naše blago je že od nekdaj na dobrem glasu.

Podpisani kupuje in dobro plačuje coperniško moko (Waldstuf, lyropodium), rumeni vosek (gelbes Wachs), mecesno gobo (lärchenschwamm, aganicus), črne jagode (Kreuzbeeren) in vsa zdravilna zelišča ter zdravilne korenice.

Dr. Ernst Kumpf,
lekar v Belaci.

Gabriel Grilc, kamnosek v spodnjem Doliču (pošta Mislinje na Štajerskem) priporoča svoje izvrstne brusne kamne, vsake velikosti, trdobe in barve, za tovarne, kovače, trgovce itd. Cene so nizke. Cenike pošilja zastonj.

Cerkvenika, ki bi bil ob enem tudi krojač, iščejo Podljubelom. Ima prosto stanovanje in nekaj plače. Krojaškega dela bi se mu ne menjalo. Več se izve pri č. g. župniku v Borovljah ali pa pri cerkvenem ključarju Mihi Kropivniku Podljubelom.

Fr. Piháč, poprej **J. Brunner v Belace** (za mestno farno cerkvijo, Weissbriachgasse) priporoča čestitemu občinstvu svojo mnogovrstno zalogo suknarskega in volnatega blaga ter narejenih možkih oblačil vsake vrste. Oblačila po naročeni meri se hitro in dobro izdelujejo in po jako nizki ceni prodajajo.

Piccoli-jeva esenca za želodec, katero pripravlja **G. PICCOLI**, lekar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval bolezni v želodecu in trebuhu, bođenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migreno i. t. d. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc.

Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Flašica velja 15 kr.

V Celovcu se dobi pri lekarju Thurnwaldu na novem trgu, v Belaci pri Scholzu, v Trbižu pri Siegelnu, v Mariboru pri Bancalariju, v Celji pri Kupferschmiedu.

Nova zaloga slovenskih molitvenih knjig!

Podpisano največje založništvo nemških n. olitvenih knjig je prevzelo v zadnjem času tudi založništvo slovenskih molitvenih knjig in je že dalo na svetlo osem različnih molitvenikov, katere so spisali najbolj sloveči slovenski duhovni pisatelji.

Mnogo tisuč slovenskih knjig razne vsebine in zunanje dragocenosti imamo že zdaj na razpolaganje.

Opiraje se na svoje staroslavno in največje založništvo nemških molitvenih knjig in na lastno največje knjigovezstvo s pomočjo strojev in ker smo si že pridobili za svoje podvzetje več najboljših slovenskih duhovnih pisateljev, nam je mogoče, da prekosimo ne samo po vsebini, temveč posebno po zunajnosti molitvenih knjig vse dosedanje slovenske založnike molitvenikov.

Konečno izjavljamo, da prodajamo slovenske molitvene knjige najbolj različne vsebine in od najbolj finega vezanja za 15 odstotkov ceneje kot katerikoli prejšnji slovenski knjigotržec.

Upajoč, da se naše koristno in reelno podvzetje povzdigne v kratkem na najvišjo stopinjo, vabimo slavno slovensko občinstvo in knjigotržce k nakupu naših v vsakem obziru dovršenih molitvenih knjig.

Z odličnim spoštovanjem

Ignacij Knitel,

veliki založnik nemških in slovenskih molitvenih knjig v In s b r u k u.